

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 37. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: den 22. juni 2018
Tidspunkt: kl. 10.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Jens Joel (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Henrik Dahl (LA), Zenia Stampe (RV), Rasmus Nordqvist (ALT), Holger K. Nielsen (SF), Sjúróur Skaale (JF) og Magni Arge (T).

Desuden deltog: miljø- og fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen, forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen, udenrigsminister Anders Samuelsen og energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilleholt.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3628 (miljø – miljødelen) den 25. juni 2018

EUU alm. del (17) – bilag 764 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren ville forelægge punkterne 3-5 på rådsmødedagsordenen til orientering. Rådsmødepunkterne 1-2 ville blive forelagt af energi-, forsynings- og klimaministeren under udvalgsrådets punkt 3.

3. Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2017) 0753

Rådsmøde 3628 – bilag 2 (samlenotat side 2)

KOM (2017) 0753 – bilag 5 (politisk udtalelse fra MOF)

KOM (2017) 0753 – bilag 4 (andre parlamenters udtalelser)

KOM (2017) 0753 – bilag 2 (faktaark)

EUU alm. del (17) – bilag 599 (udvalgsmødereferat side 761 behandling af udtalelse 16/3-18)

Miljø- og fødevareministeren: Vi havde en teknisk gennemgang af forslaget tilbage i maj måned.

Vi har en meget stor interesse i at sikre rent drikkevand og ensartede krav i hele Europa. Det er med til at sikre lige konkurrence, men det er først og fremmest med til at skabe sikkerhed om produkter, der er i kontakt med vand.

Fra dansk side er fokus derfor på, at det høje danske beskyttelsesniveau videreføres i europæisk regi. Det gælder eksempelvis i forhold til nedbrydningsprodukter af pesticider. Her har vi den ganske klare holdning, at det ikke er noget, vi ønsker i drikkevandet.

I Danmark er vi gode til at spare på vandressourcer. En række danske virksomheder har teknologier, der kan hjælpe os – og andre – med at blive endnu dygtigere til det. Derfor vil

vi i forhandlingerne også forsøge at skærpe fokus på større energi- og ressourceeffektivitet samt på at minimere vandtab.

Det handler også om, at vi får set på, om intelligente danske onlinemålinger kan komme andre lande til gode. Parallelt vil det styrke danske virksomheders eksportmuligheder. Det er for mig at se en såkaldt win-win-situation.

Der er andre elementer i forslaget, som vi er lidt mere forbeholdne over for, f.eks. formuleringerne om krav om adgang til rent drikkevand. Det skal udformes på en fornuftig måde.

Jeg ser frem til, at vi i takt med forhandlingerne kan have en god dialog i udvalget om dette forslag.

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe, hvad regeringen var forbeholden over for i forslaget. Det ville ellers sikre, at europæere på tværs af landegrænser fik adgang til rent drikkevand. Det er ganske vist mindre vigtigt i Danmark, hvor drikkevandet allerede er rent, men en ændring af direktivet kunne løfte standarden for andre europæiske borgere.

Kenneth Kristensen Berth mente, at det var at gå meget tæt på medlemsstaternes beføjelser, når man ville sikre adgang til rent drikkevand i offentlige bygninger. Hvad var regeringens holdning til udtalelsen fra parlamenterne i Østrig, Tjekkiet, Irland og Storbritannien om, at denne del af forslaget strider mod nærhedsprincippet?

Og hvad betød forslaget i praksis? Statsministeriet er også en offentlig bygning. Skulle fru Jensen eller en turist så kunne komme ind fra gaden i Statsministeriet og bede om et glas vand, og skulle det være ministersekretæren eller statsministeren selv, der kom spændende med det?

Miljø- og fødevareministeren kunne godt lide Kenneth Kristensen Berths morsomme billede og mente, at han og Rasmus Nordqvist på hver sin måde fint illustrerede, hvilke dele af forslaget det gjaldt om at blive klogere på. Det skulle opklares, hvem der ville pålægges en pligt til at sikre adgang til drikkevand, og om alle i offentlige bygninger skulle forpligtes til at styrte ud med et glas vand til borgerne. Fokus skulle dog ikke holdes på udskækningspligten, men på drikkevandets kvalitet, drikkevand som ressource og miljøet omkring drikkevand.

Han måtte tilstå, at han ikke havde gjort sig de store tanker om, hvorvidt forslaget stred mod nærhedsprincippet, men i stedet havde koncentreret sig om indholdet.

Rasmus Nordqvist indvendte, at man godt kunne grine ad adgangen til rent drikkevand, men man kunne også studere, hvad der faktisk lå i forslagene og komme med konkrete forslag fra dansk side. Flere og flere var begyndt at bruge flaskevand, og det havde en konsekvens, som også berørte rådsmødedagsordenens punkt 4 om plast. Det gjaldt om at identificere, hvem der ikke har adgang til rent drikkevand og dernæst finde muligheder for at løse problemet. Og det var meget fornuftigt at gøre på tværs af landene. Flere

kommuner var gået i gang med at opstille vandposter på offentlige steder – var det ikke en meget god europæisk strategi for at komme plastflaskerne til livs? Andre lande og byer i verden havde indført et forbud mod plastflasker med vand. Var forslaget ikke ret fornuftigt, når det kom til stykket?

Miljø- og fødevareministeren svarede, at Rasmus Nordqvist havde gode pointer, som nok skulle blive bragt med til rådsmødet, men så måtte han tilgive, at det blev med et smil på læben. Regeringen tog spørgsmålet alvorligt, og fokus var på minimering af plastflasker og sikring af drikkevand af god kvalitet. På nationalt plan skulle det undersøges, om pantsystemet kunne forbedres. Danmark var foran på en række områder, hvor de andre lande i Europa måske kunne lære noget. Han ville ikke blande sig i Europaudvalgets forretningsorden, men spurgte, hvorfor der f.eks. stod plasticflasker med vand foran ham, når Miljø- og Fødevareministeriet godt kunne finde ud af at servere postevand i en kande. Her var plads til forbedring, og den kunne Rasmus Nordqvist passende foreslå.

Formanden påpegede, at Folketingets vandflasker i det mindste er pant- og genbrugsflasker.

4. Cirkulær økonomi – opfølgning på handlingsplan

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2018) 0032, KOM (2018) 0029 og KOM (2018) 0028

Rådsmøde 3628 – bilag 2 (samlenotat side 10)

EUU alm. del (17) – bilag 528 (udvalgsmødereferat side 643, senest behandlet i EUU 2/3-18)

Miljø- og fødevareministeren: Formandskabet lægger op til vedtagelse af rådskonklusioner. Rådskonklusionerne følger op på tre meddelelser fra Kommissionen, der kom i januar om henholdsvis en plaststrategi, samspillet mellem kemikalie-, produkt- og affaldslovgivningen og en overvågningsramme. Overordnet set er regeringen tilfreds med de tre meddelelser.

Det er vigtigt, at vi får fulgt op på en ordentlig måde. Fra dansk side har vi bl.a. peget på behovet for indikatorer inden for ressourceproduktivitet, så vi reelt har mulighed for at måle udviklingen.

I forhold til muligheder om bedre samspil mellem kemikalie-, produkt- og affaldslovgivningen har vi fra dansk side lagt vægt på at sikre, at omstillingen til den cirkulære økonomi sker med hensyntagen til miljø og sundhed.

Øget genanvendelse kræver, at vi sikrer, at de farlige stoffer kommer ud af cyklus, så de ikke indgår i genanvendte materialer. Det gælder særligt i forhold til genanvendelse af materialer, der indeholder kemikalier, som tidligere har været tilladt, men som nu er forbudte.

Det må være muligt at identificere nogle afgrænsede anvendelser, som er sikre for sundhed og miljø. Vi har derfor foreslået, at Kommissionen skulle gå ind og udpege sådanne anvendelser.

Der skal også være skærpet fokus på de krav, der stilles til importerede varer. Vi skal ikke acceptere, at særligt problematiske stoffer, som ikke er godkendt til brug i EU, alligevel kan komme ind via importerede produkter. Det er uhensigtsmæssigt både for miljø og sundhed og for de lige konkurrencevilkår. Det er også et emne, som vi tager op i forbindelse med opfølgning på Kommissionens gennemgang af REACH.

I forhold til Kommissionens plaststrategi er der generelt opbakning i Rådet. Vi kan alle være tilfredse med, at strategien generelt afspejler de forslag, som et samlet Folketing tidligere har sendt til Kommissionen.

Vi er også tilfredse med, at der bliver set nærmere på de betegnelser og mærkninger, der bruges. Det skal bl.a. gøres for at undgå misforståelse og uhensigtsmæssig adfærd hos forbrugerne. For eksempel er vi ikke enige om, hvad vi mener med biobaseret plast, bio-nedbrydeligt eller komposterbart plast. Vi kender heller ikke fuldt ud deres miljøpåvirkning i forhold til andre plasttyper.

Endelig henvises der også til Kommissionens nye forslag om engangsplast. Det er et meget spændende forslag med meget konkrete tiltag. Der bliver snart oversendt et grundnotat om forslaget, som ventes forhandlet i efteråret.

Alt i alt kan det konstateres, at det er et sæt rådskonklusioner, der kommer bredt omkring.

5. Forslag til Rådets afgørelse om indsendelse, på vegne af den europæiske union, af forslag til ændring af bilag 2 og 3 til aftalen om beskyttelse af afrikansk-eurasiske migrerende vandfugle (AEWA)

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 25. juni 2018, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2018) 0399

Rådsmøde 3628 – bilag 5 (revideret samlenotat)

Miljø- og fødevareministeren: Der har været meget kort tid til at behandle forslaget. Samlenotatet er derfor desværre oversendt meget sent på dette punkt.

Det drejer sig bl.a. om listning af lunde, alk og topskarv. Ingen af de tre fuglearter er jagtbare i Danmark, men det er de på Færøerne. Fra færøsk side er der ikke noget ønske om at liste de tre arter, hvis det udelukker jagt eller indsamling af æg.

Det er et spørgsmål, hvor blod efter min mening er tykkere end vand, og hvor vi er nødt til at tage hensyn til Rigsfællesskabets samlede interesser. På den baggrund vil vi stemme imod det foreliggende forslag i sin nuværende form, hvor man fra EU's side foreslår listning af de tre arter.

Det er endvidere en sag, som vi vender tilbage til, når EU skal fastlægge sin holdning til det næste partsmøde under aftalen. Det finder sted i Sydafrika i december 2018.

Magni Arge takkede ministeren for at ville skærpe tonen over for EU ved at stemme imod i stedet for at afstå fra at stemme, som det først så ud til.

Det at beskytte bestanden af fuglearter kan sagtens kombineres med en bæredygtig fangst. Færøerne er en af de få nationer, hvor en årtusindgammel tradition for bæredygtig fuglefangst stadig lever, og den skulle ikke ofres på grund af et forslag fra det kontinentale Europa, hvor man for længe har glemt, hvordan man driver bæredygtig fangst.

Han spurgte, hvorfor AEWA-aftalen fra 2002 gjaldt for Færøerne. Den var nemlig aldrig blevet behandlet i Lagtinget, og allerede i 1999 fik Grønland, men ikke Færøerne, et forbehold. Ministeriet måtte gerne undersøge sagen og arbejde for, at Færøerne fik et generelt forbehold i AEWA-sammenhænge.

Sjúrdur Skaale var enig med Magni Arge. Miljøpolitik kan kun drives i fællesskab, og fugle er det bedste eksempel på det. Fugle respekterer ikke landegrænser, så den eneste måde at kontrollere bestandene på er ved at samarbejde om at beskytte dem. Lunderne på Færøerne havde været truet i lang tid, men det var ikke fordi mennesker fanger dem, men fordi der mangler føde. Det var et tragisk syn hvert år med tusindvis af døde unger i lundernes huler, indtil man besluttede at forbyde fangst. De fleste færinges på 15 år eller yngre har aldrig smagt en lunde. Problemet var, at et forbud, som ville komme fra eksempelvis Luxembourg eller Italien, ville have meget lidt demokratisk legitimitet.

Han tilsluttede sig Magni Arges undren over, at Færøerne ikke er omfattet af reglerne, men er en såkaldt "part i AEWA under det danske medlemskab". Hvordan kunne det være, når Grønland havde et forbehold, og det færøske Lagting aldrig havde behandlet sagen? Kunne ministeriet undersøge, om der var tale om en fejl?

Miljø- og fødevareministeren fortalte, at den gode og konstruktive dialog om forslaget i Miljø- og Fødevareudvalget havde været en af grundene til, at regeringen havde skærpet tonen og nu ville stemme nej. Færøerne var det bedste eksempel på, at man godt kan lade en beskyttelse af dyrearter gå hånd i hånd med en ansvarlig fangst, hvor man indfører lokale forbud, så snart bestanden er i fare. Det skulle sikres, at fremtidige generationer også fik den dejlige oplevelse det er at hive fjerene af en syltet lunde.

Han var helt enig i, at legitimiteten af noget, som er besluttet af nogen, man kender, er større, end hvis man får et påbud udefra. Det var et meget væsentligt argument, som han ville tage med på rådsmødet.

NOT På spørgsmålet om, hvorfor AEWA ikke havde været behandlet i Lagtinget, og hvorfor kun Grønland havde en undtagelse, blev ministeren ham svar skyldig, men han ville gerne undersøge det og oversende et skriftligt svar. Han kunne desværre ikke sige, hvornår det ville komme, da både Udenrigsministeriet og Lagtinget skulle inddrages.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3627 (udenrigsanliggender inkl. forsvar) den 25. juni 2018

EUU alm. del (17) – bilag 764 (kommenteret dagsorden)

Forsvarsministeren forelagde punkterne 3-7 på vegne af udenrigsministeren.

Forsvarsministeren: Jeg vil nu til orientering forelægge rådsmødet for udenrigsanliggender, der finder sted på mandag den 25. juni 2018. Rådsmødet vil bestå dels af en fællessession, hvor både EU's udenrigs- og forsvarsministre deltager, dels en efterfølgende session, hvor kun udenrigsministrene deltager.

På rådsmødets fællessession skal der gøres status over den aktuelle udvikling i EU's sikkerheds- og forsvarsdimension samt EU-NATO-samarbejdet. Disse dagsordenpunkter ventes også drøftet på mødet i Det Europæiske Råd den 28.-29. juni, torsdag og fredag i næste uge. At EU's stats- og regeringschefer atter skal drøfte disse emner understreger, at de står højt på EU-dagsordenen.

Den politiske vilje blandt EU's medlemslande til at indfri et højt ambitionsniveau for styrkelsen af EU-samarbejdet på sikkerheds- og forsvarsområdet samt EU-NATO-samarbejdet har som bekendt udmøntet sig i iværksættelsen af en række nye initiativer på området det seneste godt halvandet år.

2017 var således et år, der bød på lanceringen af flere ambitiøse forsvarsinitiativer som eksempelvis Den Europæiske Forsvarsfond og det intensiverede forsvarssamarbejde, PESCO. I 2018 har fokus i høj grad været på at konkretisere og implementere de nye initiativer, og det bliver på mange måder tydeligere og mere konkret, at EU's forsvarssamarbejde har taget et kvalitativt skridt fremad.

Regeringen støtter naturligvis ambitionen om at styrke EU's evne til at imødekomme Europas sikkerhedsudfordringer. Ikke mindst fordi en styrket EU-indsats, hvis den udmøntes rigtigt, vil underbygge og styrke NATO's indsatser og instrumenter.

Men selv om regeringen støtter denne ambition, er det klart, at forsvarsforbeholdet sætter grænser for Danmarks deltagelse. Det er beklageligt, men regeringen vil naturligvis fortsat søge en aktiv dansk deltagelse i samarbejdet med fuld respekt for forbeholdet.

1. Sikkerhed og forsvar

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3627 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (17) – bilag 528 (udvalgsmødereferat side 638, senest behandlet i EUU 2/3-18)

Forsvarsministeren: Det er min forventning, at der vil være en generel drøftelse af status over indsatsen med fokus på en meget bred vifte af de initiativer, der er blevet iværksat som led heri. Rådet forventes på mødet at vedtage rådskonklusioner om sikkerhed og

forsvar, der dels hilser udviklingen velkommen, dels udstikker en retning for den fremadrettede implementering af de mange initiativer.

For det første forventes der at blive gjort status over arbejdet med at implementere det intensiverede samarbejde på forsvarsområdet, PESCO-samarbejdet. Det er som bekendt kun Danmark, Storbritannien og Malta, der ikke deltager i samarbejdet.

Rådet forventes på mødet at vedtage en rådsafgørelse om et fælles regelsæt for varetagelsen af arbejdet med de projekter, der iværksættes under PESCO. Fokus for Rådets drøftelser ventes at være den fremadrettede implementering af samarbejdet.

Derudover forventes også en drøftelse af spørgsmålet om militær mobilitet i Europa. Der pågår aktuelt en større indsats i EU og i NATO for at sikre en større grad af militær mobilitet. Det er der gode grunde til. Fleksibel og effektiv bevægelse af militært udstyr og personel inden for og på tværs af grænser i Europa er afgørende for, om man i EU, NATO og nationalt kan reagere effektivt og rettidigt i forbindelse med en krise. Militær mobilitet er også en vigtig del af NATO's troværdige afskrækkelse og et område, hvor et tæt samarbejde mellem EU og NATO giver rigtig god mening.

Inden for og på tværs af EU's grænser er der imidlertid en række fysiske og lovgivningsmæssige barrierer, der forhindrer den militære mobilitet i at fungere optimalt. De fleste foranstaltninger i forhold til militær mobilitet er og bliver medlemsstaternes ansvar. Men det er fornuftigt, at der ses på, hvor man på EU-niveau kan være med til at skabe en mere koordineret tilgang til spørgsmålet, der går på tværs af en bred vifte af politikområder.

Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant har derfor den 28. marts fremsat en fælles handlingsplan vedrørende fremme af militær mobilitet i EU.

Det giver rigtig god mening, at EU tager fat på denne udfordring. Det er på områder som militær mobilitet, at EU virkelig kan skabe merværdi for europæisk sikkerhed.

Der forventes også at blive gjort status over arbejdet med at implementere Den Europæiske Forsvarsfond. Fonden har som bekendt til formål at skabe bedre betingelser og større incitament for medlemslandenes samarbejde om forskning, udvikling og indkøb af forsvarsmateriel samt bedre vilkår for den europæiske forsvarsindustri.

Forsvarsfonden er et tiltag, vi fra dansk side har støttet, da det også vil kunne komme danske virksomheder til gavn, ligesom det vil betyde hurtigere udvikling af strategisk relevante forsvarskapaciteter til Forsvaret. Den danske virksomhed Terma indgår eksempelvis allerede nu i et større konsortium, der er blevet tildelt forskningsmidler under fonden.

På nuværende tidspunkt er der i regi af forsvarsfonden iværksat tre initiativer, som udvalget også løbende er blevet orienteret om:

Det første er det 3-årige prøveprogram under forskningsvinduet, hvor man tester mer-værdien ved EU-finansiering af fælleseuropæiske forskningsprojekter inden for forsvarsområdet.

Det andet er et 2-årigt forsvarsindustrielt udviklingsprogram, der fortsat er under forhandling mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Jeg forventer, at godkendelsen af en endelig aftale er nært forestående.

Det tredje initiativ har fokus på rådgivning og administrativ bistand for de medlemslande, der ønsker at gå sammen om fælles forsvarsindkøb. Initiativet er fortsat under udvikling, men der vil naturligvis ikke være tale om, at EU's budget skal anvendes til at finansiere fælles indkøb af forsvarskapaciteter.

Kommissionen har netop fremsat forslag om forsvarsfonden i den kommende budgetperiode, 2021-2027. Regeringen vil nu se nærmere på dette forslag og orientere Folketinget herom inden for den nærmeste fremtid.

Også EU's udenrigsrepræsentants forslag til en europæisk fredsfacilitet ventes at være på dagsordenen. Det er forventningen, at den kommende facilitet skal erstatte og samtænke indsatser, der i dag finansieres gennem bl.a. Athena-mekanismen og Den Afrikanske Fredsfacilitet. Vi er i regeringen i gang med at analysere forslaget nærmere, men det forventes umiddelbart, at Danmark som følge af forsvarsforbeholdet ikke vil kunne deltage i faciliteten, hvis forslaget vedtages i den form, der foreligger nu. Det vil dog bero på en nærmere juridisk vurdering. Forslaget til den europæiske fredsfacilitet vil bl.a. blive drøftet i sammenhæng med de overordnede MFF-forhandlinger i regi af rådsmødet for almindelige anliggender.

Rådet forventes desuden at blive orienteret om status over det arbejde, som Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant på DER den 22. marts 2018 blev anmodet om at igangsætte for at styrke EU's og medlemsstaternes evne til at imødegå CBRN- (kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare) og hybride trusler. Det blev besluttet som opfølgning på angrebet i Salisbury.

Endelig forventes rådet at drøfte arbejdet med at styrke EU's civile missioner med henblik på at gøre dem mere effektive og hurtigere at indsætte i krisesituationer. EU's udenrigsrepræsentant forventes til efteråret at fremlægge et forslag om en såkaldt Civil Compact, som skal sætte rammen for et kvalitativt løft af EU's civile missioner.

Fra dansk side har vi sammen med bl.a. Tyskland påtaget os en ledende rolle i at presse på for en styrkelse af den civile del af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. De civile missioner yder et vigtigt bidrag til Europas sikkerhed gennem kapacitetsopbygning i partnerlande på områder såsom grænsekontrol og maritim sikkerhed.

Holger K. Nielsen spurgte, om regeringen arbejdede for, at fredsfaciliteten kunne få en form, så Danmark ville få mulighed for at støtte den.

Forsvarsministeren svarede, at ministeriet i øjeblikket var i gang med at undersøge, om en europæisk fredsfacilitet ville være omfattet af forsvarsforbeholdet, men han kunne ikke sige, hvilke drejninger forhandlingerne kunne tage.

2. EU-NATO-samarbejdet

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3627 – bilag 2 (samlenotat side 6)

EUU alm. del (17) – bilag 166 (udvalgsmødereferat side 196, senest behandlet i EUU 10/11-17)

Forsvarsministeren: Det er min forventning, at EU's forsvars- og udenrigsministre sammen med EU's udenrigsrepræsentant og NATO's generalsekretær vil gøre status for implementeringen af den fælleserklæring, som blev underskrevet af EU- og NATO-landenes ledere i forbindelse med NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016. I fælleserklæringen blev der som bekendt udpeget en række områder, hvor samarbejdet med fordel kunne styrkes, herunder områder som cyber, det maritime, kapacitetsopbygning og øvelser.

Med udgangspunkt i erklæringen er der efterfølgende blevet identificeret en række konkrete samarbejdstiltag. Implementeringen af disse er i rigtig god gænge, og man oplever meget konkrete fremskridt på de enkelte områder. Et godt eksempel er etableringen af det operationelle samarbejde mellem EU's operation Sophia og NATO's operation Sea Guardian i Middelhavet. Et samarbejdsområde, der aktuelt nyder særlig opmærksomhed, er desuden militær mobilitet.

Ved NATO-topmødet i juli 2018 forventes udsendt en ny fælleserklæring med henblik på at markere den fortsatte vigtighed af og potentialet i EU-NATO-samarbejdet samt de fremskridt, der allerede nu er opnået.

Fra regeringens side tillægger vi EU-NATO-samarbejdet stor betydning. Vi ser klare fordele i, at samarbejdet styrkes yderligere. Terrorbekæmpelse, hybride trusler og militær mobilitet er eksempler på områder, hvor de to organisationer i høj grad kan supplere hinanden med hver sin værktøjskasse og skabe konkret merværdi. I EU og NATO er der således også fuld enighed om, at forudsætningen for samarbejdet er en fælles forståelse af, hvad EU gør bedst, og hvad NATO gør bedst – og hvor de to organisationer virkelig kan gøre en forskel sammen.

Endelig vil jeg orientere om, at jeg, i marginen af mødet, sammen med mine kolleger fra Frankrig, Tyskland, Belgien, Holland, Estland, Portugal, Spanien, Italien og Storbritannien forventer at underskrive en hensigtserklæring om deltagelse i det Europæiske Interventionsinitiativ, også kaldet E12. Som Udenrigspolitisk Nævn blev orienteret om i april, vurderer regeringen, at det er i Danmarks sikkerheds- og forsvarspolitiske interesse at støtte initiativer, der bidrager til at adressere det komplekse trusselsbillede, vi står over for. Jeg vil gerne her understrege, at der ikke er tale om et EU-initiativ, men et initiativ, der har

fokus på at styrke eksisterende bilaterale kontakter, og som kan bidrage med støtte til operationer i såvel EU- som NATO- og FN-regi. Dansk deltagelse i initiativet vil selvsagt ske med fuld respekt for forsvarsforbeholdet.

3. EU's globale strategi

– *Orientering/ status*

Rådsmøde 3627 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3557 – bilag 2 (senest behandlet ved skriftlige forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 17/7-17)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Jordan

– *Orientering/ politisk drøftelse*

Rådsmøde 3627 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Forsvarsministeren: På rådsmødet ventes udenrigsrepræsentanten at orientere om Jordans aktuelle økonomiske problemer, den seneste tids protester og landets håndtering af syriske flygtninge.

Jordan er stærkt udfordret af de ca. 1,3 millioner syriske flygtninge, som ifølge UNHCR befinder sig i landet. Den jordanske økonomi var allerede ustabil før krisen, men med flygtningesituationen er behovet for omfattende økonomiske reformer og flere finansielle ressourcer endnu mere påtrængende. Den aktuelle situation i Syrien gør det usandsynligt, at de mange flygtninge kan vende tilbage inden for den nærmeste fremtid. Der er derfor behov for en mere bæredygtig håndtering af de syriske flygtninge i landet.

Den jordanske regering har forsøgt at forbedre økonomien. Regeringen har bl.a. præsenteret en større skattereform, der skal få flere jordanere til at betale indkomstskat. Reformen mødte dog ekstraordinært stor modstand fra befolkningen, og der var protester i flere jordanske byer. Protesterne resulterede i, at premierminister Hani al-Mulki trak sig i forrige uge. Kong Abdullah har i stedet bedt uddannelsesminister Omar Razzaz om at danne en ny regering. Protesterne var usædvanlige i jordansk sammenhæng og vidner om stor folkelig frustration over de økonomiske forhold.

Jeg forventer bred enighed blandt medlemslandene om behovet for, at EU aktivt støtter Jordans fortsatte bestræbelser for at forbedre landets økonomi, og at EU fortsætter den økonomiske støtte til landet. Det kan vi fra dansk side støtte.

Rasmus Nordqvist spurgte, om regeringen havde tænkt sig at gøre noget for at støtte Jordans indsats med at huse de mange flygtninge fra Syrien. Kunne Danmark og EU blive mere proaktive, når det gjaldt om at hjælpe Jordan med den opgave, som landet udførte på vegne af mange andre lande?

Forsvarsministeren svarede, at Danmark både bidrog til Madadfonden, EU's regionale Trustfond til Afhjælpning af Syrienkrisen, som bl.a. tildeler støtte til uddannelse og oprettelse af mikrovirksomheder, og til Verdensbankens Global Concessional Financing Facility (GCCF), som tildeler lån på gunstige vilkår til bl.a. Jordan for at skabe industrizoner, forbedre kommunale serviceydelser og give støtte til uddannelse. Desuden blev der tildelt midler til den danskledede europæiske nærømrådeindsats Regional Development and Protection Programme (RDPP-programmet). Der var i 2018 afsat 200 mio. kr. som nyt dansk bidrag til RDPP's anden fase. Endelig støttede det Dansk-Arabiske Partnerskabsprogram, hvor Jordan er et af de fire fokuslande, økonomisk udvikling og god regeringsførelse, og under den nye fase af programmet er kvinder og unge en tværgående prioritering for partnerskaberne.

Rasmus Nordqvist takkede for opremsningen af alt det gode, Danmark allerede gjorde for Jordan, men med spørgsmålet sigtede han til den helt aktuelle situation. Hvad kunne Danmark og EU gøre nu for at hjælpe – foruden hvad der allerede var gjort eller planlagt? Det var nok uden for forsvarsministerens normale ressort, men beskeden kunne gå videre til udenrigsministeren: Man burde se på, hvad Danmark og EU kunne gøre proaktivt for at undgå en endnu større krise.

Jan E. Jørgensen mindede om, at udvalget havde besøgt Jordan, herunder verdens næststørste flygtningelejr ca. 16 km fra grænsen til Syrien. Det største problem for de ca. 1,3 millioner flygtninge var manglen på rent drikkevand. En ting var antallet af flygtninge i lejrene, men når de oven i købet manglede basale fornødenheder, var det virkelig en problematisk situation. Ingen var interesserede i, at så mange flygtninge i desperation valgte at flygte videre til f.eks. Europa. Det var svært at være uenig i EU's beslutning om at fortsætte den økonomiske støtte til Jordan, men kunne man fra dansk side tage initiativ til at udvide støtten?

Forsvarsministeren var enig med begge spørgere i, at Jordan befandt sig i en rædselsfuld situation. Rådsmødets politiske drøftelse var derfor vigtig, og her ville det netop handle om, hvordan EU kunne gøre endnu mere og medvirke til økonomiske reformer. Generelt var man fra dansk side åben over for at yde relevant og efterspurgt støtte til afhjælpning af flygtningesituationen, og regeringen støttede tiltag, der kunne bistå den jordanske økonomi og øge beskæftigelsen blandt de syriske flygtninge. Der ville også være luttet velvilje fra dansk side i en eventuel diskussion om afhjælpning af drikkevandssituationen.

5. Afrikas Horn / Det Røde Hav

– Politisk drøftelse/ rådskonklusioner

Rådsmøde 3627 – bilag 1 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (16) – bilag 787 (udvalgsmødereferat side 1010,
senest behandlet i EUU 5/5-17)

Forsvarsministeren: Drøftelsen ventes bl.a. at fokusere på maritim sikkerhed, migration og den regionale økonomiske udvikling. Afrikas Horn har i de seneste år fået større geopolitisk og økonomisk betydning, hvilket har skabt nye muligheder både for landene i regionen og for deres partnere. Afrikas Horn er imidlertid fortsat præget af politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære problemer, samtidig med at et stigende antal aktører engagerer sig i regionen. Der er således behov for bedre koordination og samarbejde på Afrikas Horn for at sikre regionens stabilitet. Derfor er rådsdrøftelsen betimelig.

Det er forventningen, at der vil blive vedtaget rådskonklusioner om Afrikas Horn og Det Røde Hav. Her ventes det at stå centralt, at det er vigtigt med et styrket samarbejde om – og en styrket koordination af – regionale emner, eksempelvis gennem et regionalt dialogforum. Det har vi fra dansk side bakket op om.

Fra dansk side har vi bl.a. arbejdet for at sikre, at den positive regionale udvikling fremhæves i rådskonklusionerne. Samtidig er det vigtigt at understrege de væsentlige udfordringer, regionen fortsat står over for. Derudover har vi fra dansk side bakket op om et styrket fokus på migration, maritim sikkerhed og bekæmpelse af voldelig ekstremisme i regionen.

Regeringen ser gerne, at EU intensiverer sit engagement med landene i Rødehavsregionen for at fremme regional dialog og integration – og for at afbøde den stærke indflydelse fra eksterne parter, som kan påvirke den regionale stabilitet. På rådsmødet vil regeringen derfor bakke op om et styrket EU-engagement på Afrikas Horn og i Rødehavsregionen. Jeg forventer, at der i EU-kredsen vil være bred opbakning til denne tilgang.

Danmark har meget at byde på med vores engagement på Afrikas Horn. Vores interesser på Hornet og i Rødehavsregionen er primært at forebygge flygtningestrømme og irregulære migrationsstrømme, bekæmpe voldelig ekstremisme og skabe maritim sikkerhed. For at sikre netop disse interesser arbejder regeringen aktivt for et fredeligt og stabilt Afrikas Horn, der er i stand til at tage vare på egen sikkerhed. Det gør vi bl.a. gennem Danmarks mange bilaterale udviklingsengagementer i regionen og gennem det regionale freds- og stabiliseringsprogram, der samtænker engagementer inden for det militære, civile, udviklingspolitiske og stabiliseringsmæssige område. Det er min forventning, at rådskonklusionerne vil være et godt udgangspunkt for at fremme disse interesser gennem EU.

Til sidst vil jeg kort nævne, at der vil være en frokostdrøftelse af situationen i Yemen, hvor FN's særlige udsending, Martin Griffiths, vil præsentere sin plan for kommende fredsforhandlinger.

6. Eventuelt

Forsvarsministeren: Jeg vil gerne orientere udvalget om, at statsministeren på søndag deltager i et uformelt arbejds møde om migration og asyl i Bruxelles. Kommissionsformand Juncker har indkaldt til mødet som optakt til Det Europæiske Råd torsdag-fredag i næste uge. Indtil videre forventer vi, at Tyskland, Frankrig, Italien, Grækenland, Spanien, Malta, Holland, Belgien, Østrig og Bulgarien deltager. Kommissionsformanden har udstukket en åben invitation til interesserede medlemslande om at deltage. Det har Danmark sagt ja tak til.

På mødet forventes der at være en uformel drøftelse af en bred vifte af udfordringer og forslag relateret til migrationssituationen. Der ventes at være tre hovedemner: Den eksterne indsats med at forebygge migrationsstrømme i transit- og oprindelseslandene, styrkelsen af de ydre grænser og håndteringen af migration internt i Europa.

Vi forventer en bred og åben diskussion, som forhåbentlig kan bringe os videre mod holdbare løsninger. Det har fra begyndelsen været regeringens ønske, at Europa bevæger sig i retning af et nyt asylsystem, der fjerner grundlaget for menneskesmuglere og samtidig letter presset på Europas ydre grænser. Det er glædeligt, at den diskussion nu er ved at tage fart. Det kan vi kun hilse velkomment, og det er også derfor, at statsministeren har valgt at deltage.

Der er tale om et uformelt møde, hvor ikke alle EU-lande deltager. Det betyder, at der ikke kan træffes beslutninger om konkrete tiltag fra EU's side. Statsministeren forelægger som bekendt de danske positioner forud for mødet i Det Europæiske Råd i næste uge, hvor migration også er på dagsordenen.

Peter Hummelgaard Thomsen hilste på Socialdemokratiets vegne velkomment, at statsministeren havde sagt ja til at deltage i mødet. Men det var ikke meget, man kunne læse om indholdet af mødet. I pressen var der blevet luftet ideer om såkaldte regional disembarcation platforms. Kunne ministeren forklare, hvad det var, eller bare gøre udvalget lidt klogere på mødets indhold?

Forsvarsministeren svarede, at der endnu ikke forelå en dagsorden for mødet, så han kunne ikke komme det nærmere. Baggrunden for mødet var bl.a. en intern diskussion i den tyske regering om udlændingepolitikken. Fordi det var frivilligt for landene at deltage, kunne der ikke træffes beslutninger på mødet.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 3. Rådsmøde nr. 3628 (miljø – klimadelen) den 25. juni 2018

EUU alm. del (17) – bilag 764 (kommenteret dagsorden)

Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyste, at der på miljørådsmødet ville være en enkelt klimasag på dagsordenen, nemlig et forslag om fastsættelse af reduktionskrav for nye person- og varebilers CO₂-udledning. Den ville han forelægge til orientering. Derudover ville han forelægge en sag til revideret forhandlingsoplæg, nemlig forslaget til revision af energieffektiviseringsdirektivet.

1. Forslag om fastsættelse af reduktionskrav for nye person- og varebilers CO₂-udledning

– *Politisk drøftelse*

KOM (2017) 0676

Rådsmøde 3628 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Energi-, forsynings- og klimaministeren: Sagen er sat på miljørådsmødet til politisk drøftelse. Det er den første drøftelse, som ministrene skal have.

Forslaget er en del af EU's klimaindsats i perioden frem mod 2030. Transportsektoren står for godt 20 pct. af EU's samlede CO₂-udledninger og udgør cirka samme størrelse i Danmark. Dertil kommer, at udledningerne fra transportsektoren ikke er reduceret i samme omfang som den generelle udledning af CO₂.

Det er derfor nødvendigt, at vi gør en særlig indsats for at sikre færre udledninger fra transportsektoren på tværs af EU.

Der stilles allerede i dag reduktionskrav til lette køretøjers CO₂-udledning, som har vist sig at være virkningsfulde. Den nuværende EU-lovgivning består af to forordninger for henholdsvis personbiler og varebiler. Med Kommissionens forslag samles de to forordninger til én.

Der er især to centrale elementer i forslaget, jeg vil fremhæve.

For det første indeholder forslaget skærpede fælles reduktionskrav for person- og varebilers CO₂-udledning for årene 2025 og 2030. Der er tale om punktmål, som bilproducenters nysøgte køretøjer skal leve op til. Her lægger Kommissionen op til, at:

- nye biler i 2025 skal opnå 15 pct. CO₂-reduktion i forhold til kravniveauet i 2021,
- og at nye biler i 2030 skal opnå 30 procent CO₂-reduktion i forhold til kravniveauet i 2021.

Regeringen støtter, at der fastsættes nye skærpede reduktionskrav for person- og varebiler i 2025 og 2030. Det er et effektivt værktøj til at reducere CO₂-udledningerne fra transportområdet. Lande som Danmark, der ikke selv producerer biler, kan ikke alene drive

den teknologiske udvikling. Hvis vi skal gøre en forskel, skal vi gøre det gennem fælles-europæiske standarder.

Regeringen mener dog, at Kommissionens forslag er for uambitiøst. Der er brug for en større indsats fra transportsektoren, hvis Danmark og EU skal nå sine klimamål. Derudover er det vigtigt, at vi får vedtaget nogle krav, som står mål med vores langsigtede ambitioner om at dekarbonisere transportsektoren. Derfor vil regeringen arbejde for at hæve reduktionskravet til mindst 40 pct. i 2030. Det vil jeg lægge vægt på til rådsmødet på mandag.

For det andet indeholder forslaget et nyt frivilligt incitament til fremme produktion og salg af nul- og lavemissionskøretøjer. Incitamentet fungerer ved, at der fastsættes et mål for produktionen af sådanne køretøjer. Hvis en bilproducent når en salgsandel svarende til et fastsatte mål, får producenten til gengæld rabat på reduktionskravet. Det kan fremme produktionen og salget af elbiler og hybridbiler, og det er vigtigt for at fremskynde den teknologiudvikling, som kan sikre en grønnere transportsektor på længere sigt.

Regeringen mener dog, at vi bør styrke incitamentet. Der skal ikke kun være en bonusmulighed, hvor producenterne kan få rabat på deres reduktionskrav til benzin- og dieselmotorer. Incitamentet skal også virke den modsatte vej. Derfor vil regeringen arbejde for, at bilproducenternes reduktionskrav skærpes, hvis de ikke når salgsandelen af nul- og lavemissionskøretøjer.

Jeg vil vende tilbage til Folketingets Europaudvalg hurtigst muligt efter sommerferien for at forelægge sagen til forhandlingsoplæg.

FO 2. Forslag til revision af energieffektivitetsdirektivet

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 25. juni 2018/revideret forhandlingsoplæg*

KOM (2016) 0761

Rådsmøde 3628 – bilag 3 (sammenfatning)

KOM (2016) 0761 – bilag 2 (præsentation fra Dansk Energi)

EUU alm. del (16) – bilag 534 (materiale fra Det Økologiske Råd)

EUU alm. del (16) – bilag 932 (udvalgsmødereferat side 1372 FO, forhandlingsoplæg forelagt 23/6-17)

Energi-, forsynings- og klimaministeren: Jeg tog i juni 2017 forhandlingsoplæg på sagen. Forhandlingsoplægget indebar, at Danmark kunne støtte Kommissionens forslag om at indføre et fælles bindende EU-mål om at forbedre energieffektiviteten med 30 pct. i 2030. Det var et godt og meget ambitiøst mandat, som har sikret, at Danmark har kunnet være blandt de mest ambitiøse lande i forhandlingerne i Bruxelles.

Der skete imidlertid sent i forløbet en overraskende udvikling, da formandskabet kom med et forslag til forhandlingslinjen over for Parlamentet. En række medlemslande æn-

drede deres positioner og var nu åbne over for et mål over 30 pct. – dog for manges vedkommende under forudsætning af, at målet var vejledende.

Fra dansk side har det procesmæssigt givet komplikationer, idet vi i Coreper naturligvis er bundet af det mandat, som Europaudvalget har givet regeringen. Mandatet gjorde det ikke muligt formelt at tilslutte sig et mål over 30 pct.

Omvendt er det klart, at regeringen politisk ønsker at være blandt de mest ambitiøse lande, når det gælder energieffektivitet. Og jeg kunne i pressen læse, at det også var opfattelsen hos bl.a. Socialdemokratiet.

På den baggrund tilkendegav vi derfor også fra dansk side politisk støtte til et højere mål på den uformelle frokostdrøftelse af sagen, som der var på energiministtermødet i sidste uge.

Regeringen sendte i sidste uge et samlenotat til Folketinget, hvori der er lagt op til at revidere forhandlingsoplægget, således at Danmark kan arbejde for et mål over 30 pct.

Rådet og Europa-Parlamentet blev imidlertid allerede tirsdag aften enige om en aftale. Den indebærer, at EU nu får et højere mål for energieffektivisering på hele 32,5 pct. i 2030. Målet vil fortsat være vejledende.

Jeg er rigtig glad for, at der nu er landet en ambitiøs aftale om et nyt energieffektivitetsdirektiv. Og jeg synes, at det er vigtigt, at vi fra dansk side også kan tilslutte os aftalen. Det er derfor, at jeg i dag vil bede udvalget om mandat til, at vi kan støtte den aftale, der er indgået om et mål på 32,5 pct. Det håber jeg meget, at Europaudvalget vil give mig mandat til. Energieffektivitet er vigtigt for Danmark – vi har mange eksportvirksomheder, som er verdensførende inden for området, og har derfor både klimamæssige og eksportmæssige interesser i et ambitiøst energieffektivitetsdirektiv.

Formanden påpegede, at EU-sager bør forelægges for udvalget i rimelig tid, og før den danske position fastlægges. Nu forelå der allerede et kompromis mellem Rådet og Europa-Parlamentet, hvorfor ministeren kom for at bede om et mandat til at stemme for et allerede opnået resultat. Kunne ministeren begrunde, hvorfor udvalget først var blevet geninddraget i sagen nu, hvor substansen så ud til at ligge fast?

Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyste, at forhandlingerne i Bruxelles var gået hurtigt, men erkendte, at sagen kunne have været forelagt for udvalget tidligere. Han ville fremover sørge for at forelægge sagerne rettidigt for udvalget.

Jens Joel glædede sig over, at Rådet og Europa-Parlamentet var nået til et kompromis, og at det indebar forholdsvis høje målsætninger. Det var dog bekymrende, at ministeren først kom tilbage til udvalget, efter at aftalen var faldet på plads, blot for at få mandat til at stemme for. Det rejste spørgsmålet om, hvad den danske regering havde foretaget sig undervejs i forhandlingerne. Ministeren sagde i sin forelæggelse, at man først sent i for-

handlingerne var blevet klar over, at målet kunne komme op over 30 pct. Men hvor sent var sent? Præcis hvornår blev regeringen klar over det? Fra kilder i Bruxelles forlød det, at det var kendt flere uger tidligere, men at Danmark ikke var blandt de lande, som aktivt støttede et højere mål, fordi ministeren ikke havde mandat til det. Hvorfor kom ministeren ikke tilbage til udvalget og bad om et fornyet mandat, når oppositionen tidligere så tydeligt havde tilkendegivet, at regeringen sagtens kunne få det?

Ministeren sagde, at man på et uformelt frokostmøde ugen inden havde tilkendegivet, at regeringen gerne ville støtte et højere mål på baggrund af, hvad man kunne læse i aviserne om socialdemokratisk støtte til det. Det var godt, at ministeren tog bestik af, hvad Socialdemokratiet meldte ud i pressen. Men det var længe efter, at toget var kørt. Der måtte mere klarhed over, hvornår den danske regering opdagede, at den var på det forkerte hold. Hvad havde ministeren sagt ved forhandlingsbordet? Han måtte have siddet med et mandat, han ikke brød sig om, men som han sagtens kunne have ændret, fordi udvalget med sikkerhed ville have støttet det.

Rasmus Nordqvist henviste til et lækket Coreper-referat fra den 8. maj, hvoraf det fremgik, at hele 13 lande, heriblandt toneangivende lande som Frankrig, Sverige og Storbritannien, gav udtryk for et ønske om et højere mål end 30 pct. At gå højere op var også Europa-Parlamentets holdning. Hvorfor medførte den nye situation ikke, at ministeren kom tilbage til udvalget og fortalte om den nye åbning, så Danmark kunne placere sig i den ambitiøse gruppe? Udvalget havde tidligere diskuteret, om ministeren skulle have mandat til et højere mål, men da vurderede han, at 30 pct. i forvejen var ambitiøst og optimistisk.

Det var utilfredsstillende at skulle tage stilling til en aftale, hvor man ikke kender indholdet, men kun en overskrift om et mål på 32,5 pct., der oven i købet ikke er bindende. Hvad indeholdt aftalen ellers? Hvad kunne man f.eks. tælle med som energibesparelser?

Jan E. Jørgensen opfordrede til at fokusere mere på resultatet end på processen. Det var glædeligt, at man havde nået så højt et mål som 32,5 pct., og man kunne fornemme, at der var stor opbakning til det i udvalget.

Formanden indvendte, at processen er relevant netop for Europaudvalgets arbejde.

Søren Egge Rasmussen påpegede, at Europa-Parlamentet både ønskede et højere mål end aftalens, nemlig 35 pct., og at målet skulle være bindende. Høringssvarene fra Rockwool, Dansk Byggeri, Det Økologiske Råd, Ingeniørforeningen i Danmark, WWF Verdensnaturfonden, VELTEK, Vedvarende Energi og Forbrugerrådet Tænk anbefalede alle et mål på 40 pct., nogle endda som et bindende mål. Det ville også have været en økonomisk fordel for Danmark – og en sundhedsmæssig fordel for EU, når man tænkte på partikelforurening i f.eks. Polen. Regeringen burde have arbejdet aktivt for en bedre aftale. Men 32,5 pct. var dog bedre end 30 pct., selv om det trak i den anden retning, at målet blev vejledende. Man kunne have lyst til at stemme blankt, selv om det ikke er muligt i udvalget.

Energi-, forsynings- og klimaministeren gentog, at han gerne ville være kommet tidligere til udvalget, men af to grunde var det ikke for sent at forelægge et nyt forhandlingsoplæg:

For det første havde udvalget allerede givet mandat i juni 2017 til at støtte et bindende mål på 30 pct. Kun det overordnede mål havde ændret sig – alle de øvrige elementer og direktiver i aftalen var stadig dækket af det bestående mandat.

For det andet fordi den aftale, som Parlamentet og Rådet indgik sent tirsdag aften ikke var endeligt godkendt af nogen af parterne. Forelæggelsen for Parlamentet og Rådet med henblik på godkendelse ville først ske i det kommende uge.

Svaret til Rasmus Nordqvist lød, at det stadig var hans indtryk på det uformelle ministermøde i slutningen af april, at et klart flertal i Rådet ikke ville kunne acceptere et mål over 30 pct. Der fandt imidlertid sent i forløbet en overraskende udvikling sted knyttet til forhandlingerne med Parlamentet. En række medlemslande ændrede deres positioner og var nu åbne for et mål over 30 pct., dog for manges vedkommende under forudsætning af at målet blev vejledende. Regeringen vurderede ikke med det samme, at der var behov for at søge et revideret mandat. En ting er, hvad nogle lande tilkendegiver, noget andet i hvilken retning den samlede forhandling går. I dag bad han kun udvalget tage stilling til det nye mål på 32,5 pct. – indholdet af aftalen, f.eks. hvad der ville tælle med som energibesparelser, var endnu ikke kendt.

Til Søren Egge Rasmussen sagde han, at han selv havde foretrukket et mere ambitiøst og bindende mål. Man kunne endda diskutere, om ikke et bindende mål på 30 pct. ville have været bedre end et vejledende på 32,5 pct. At målet var vejledende betød, at Kommissionen ikke ville få de samme redskaber til at kontrollere landene. Han ville dog gerne anerkende det bulgarske formandskab for en ihærdig indsats for at få en aftale på plads.

Formanden spurgte, om ikke det reelle tal kunne ende så lavt som på 29 pct., hvis målet kun var vejledende.

Rasmus Nordqvist gentog sit spørgsmål om embedsmandsmødet den 8. maj, hvor man skulle enes om det endelige mandat forud for trilogien. Det var 13 lande, heriblandt flere toneangivende, der ønskede et højere mål. Ministeren fik det vel at vide med det samme? Hvorfor kom han ikke tilbage til udvalget? Processen vedrørende ve-målene havde også været mystisk; det var, som om ministeren hele tiden haltede flere skridt efter de andre lande. Det måtte være rimeligt at kræve en forklaring på, hvorfor det ikke var gået hurtigere. Formanden ville sikkert ikke have afvist, hvis ministeren havde bedt om et hastemøde eller en skriftlig forelæggelse. Havde ministeren ikke hørt om mødet den 8. maj, eller var de lækkede referater ren fantasi?

Alternativet kunne ikke tage positiv stilling til en aftale, før det var klart, hvad der stod i den. Ministeren sagde, at indholdet ikke var kendt endnu, men bad alligevel udvalget ta-

ge stilling til et færdigt mandat til en færdig forhandling. Der måtte være kommet nogle ændringer til den oprindelige aftale, som ministeriet kendte til.

Holger K. Nielsen påpegede, at udvalget altid havde støttet højere måltal – der havde aldrig været flertal imod at gå længere op, fordi det er i dansk interesse med et så højt mål som muligt. Det var derfor dårligt politisk boldøje, hvis ministeren under forhandlingerne havde haft en forestilling om, at mandatet til de 30 pct. var fastlåst. Det ville hurtigt kunne fornys.

At vælge mellem et bindende mål på 30 pct. og et vejledende på 32,5 pct. var som at spørge, hvad der var højest – Rundetårn eller et tordenskrald. Flere observatører mente, at en binding er vigtigere end selve måltallet, så det nye kompromis kunne faktisk betragtes som et tilbageskridt. Men nu var aftalen lavet – det var en svær situation at sætte udvalget i. Socialistisk Folkepartis holdning var, at den nye aftale var værre end den gældende.

Jens Joel henviste til, at industrien, erhvervslivet og de grønne organisationer alle havde kritiseret regeringen for at stemme nej til et højere mål på Coreper-mødet den 8. maj. 10 dage efter besøgte ministeren udvalget. Hvorfor oplyste han ikke her om de nye udviklinger eller bad om et mere fleksibelt mandat? Det var ærgerligt, hvis Danmark havde siddet i hjørnet uden at presse på for at opnå den bedste løsning.

Energi-, forsynings- og klimaministeren medgav, at det ville have været fornuftigere, om han var kommet til udvalget først, inden regeringen fastlagde sin position. Processen kunne være foregået på en bedre måde. Men for regeringen handlede det om at forfølge et bindende mål, for vejledende mål er i realiteten meget elastiske. Men nogle lande havde arbejdet bevidst for et vejledende mål, og man kunne være bekymret over, at det var endt sådan. I bagklogskabens lys måtte man give spørgerne ret i, at han skulle genbesøge udvalget hurtigere i fremtiden for at undgå lignende situationer.

NOT Han gentog, at udvalget denne gang ikke skulle tage stilling til indholdet, for det blev der givet mandat til i juni 2017. Nu handlede det kun om, hvorvidt udvalget kunne godkende en ny målsætning. Den endelige aftaletekst forelå ikke endnu, og derfor kunne han på stående fod ikke redegøre for aftalens detaljer, men ville gerne oversende dem.

Dog kunne han oplyse, at der i forhandlingerne var opnået enighed om et såkaldt mål for reelle energibesparelser på 0,8 pct. Men det kan ikke sammenlignes med kravet på 1,5 pct., hvor det handler om årlige besparelser i slutforbruget med mulighed for at medregne op til 25 pct. besparelser, der er opnået andre steder. Undervejs i forhandlingerne havde Europa-Parlamentet ønsket, at man i stedet begyndte at forhandle ud fra et tal, der udtrykker, hvad Parlamentet opfatter som reelle energibesparelser – dvs. et samlet tal, der bl.a. fratrækker de tidligere undtagelsesmuligheder, og hvor energiforbruget til transport er inkluderet. De 0,8 pct. blev altså taget fra en større kage end de oprindelige 1,5 pct., og derfor kunne man ikke sammenligne med den nuværende forpligtelse.

Rasmus Nordqvist mente ikke, at det stod klart, om regeringen under forhandlingerne havde prøvet at sikre et bestemt måltal, eller om målet blev bindende. Man ville kunne forstå den rodede proces, hvis regeringen benhårdt havde knoklet for at nå et bindende mål – det var bare ikke det, man kunne høre fra diverse kilder. Grundlaget var for tyndt til at tage stilling til et så vigtigt forhandlingsmandat på.

Jens Joel forstod på ministeren, at regeringen havde været for langsom til at revidere forhandlingssituationen. Det havde ellers ligget regeringen meget på sinde, at man ikke ville isoleres i forhandlingerne. Nu var Danmark så blevet isoleret på den forkerte side af hegnet, måske af ædle motiver, men ikke desto mindre var den kommet til at stemme imod det højest mulige mål.

Regeringens nyligt fremlagte forslag til energiforlig indeholdt en mekanisme, hvorved Danmark kunne leve op til mellem 80 og 90 pct. af EU-forpligtelsen ved at få godskrevet høje afgifter. Med andre ord en indsats, hvor man undgår at skulle lave noget om ude i virkeligheden – i stedet regnede regeringen med, at danskerne nok sparer på energien, fordi det ellers bliver dyrt. Var det ministerens opfattelse, at Europa-Parlamentet nu ville opfatte dem som reelle energibesparelser, eller måtte man have Parlamentet til at sørge for at forhindre regeringen i at lade sin klimaindsats udgøre af skrivebordsøvelser?

Søren Egge Rasmussen spurgte, om det var ministerens egen holdning eller regeringens holdning, han gav udtryk for, når han sagde, at han ville have foretrukket et bindende mål? Regeringen skrev nemlig i sagens resumé, at dens prioritet havde været at arbejde for et så højt vejledende mål som muligt, men at den også kunne sige ja til et bindende mål, hvis forhandlingerne mandede ud i det. Det lød, som om regeringen aktivt var gået efter et vejledende mål, og det stemte ikke overens med ministerens udlægning.

Energi-, forsynings- og klimaministeren svarede Rasmus Nordqvist, at der siden 8. maj, hvor det bulgarske formandskab fik mandat til at søge en aftale med et højere mål, ikke havde været formelle drøftelser af sagen.

Til Jens Joel sagde han, at det ikke var hans opfattelse, at Danmark havde været isoleret i forhandlingerne. Selve indholdet og implementeringen af aftalen var det ikke meningen, at udvalget skulle diskutere i dag – det kom senere.

Svaret til Søren Egge Rasmussen lød, at der var forskel på den første og den sidste fase af forhandlingerne. I den sidste fase arbejdede regeringen for så højt et mål som muligt, fordi det så ud til at blive vejledende.

Søren Egge Rasmussen spurgte, om regeringen tidligt i forløbet havde arbejdet for et bindende eller et vejledende mål.

Energi-, forsynings- og klimaministeren svarede, at han ved alle lejligheder havde tilkendegivet, at Danmark ønskede et mål på 30 pct., senest på rådsmødet i juni 2017.

Jens Joel mente, at det kunne være ædelt nok, men det lød, som om toget var kørt på det tidspunkt. Sagde ministeren, at han helt ærligt ikke var klar over, om det nye tal på 0,8 pct. energibesparelser i direktivet vil spænde ben for regeringens hjemlige udspil til energiforlig?

Energi-, forsynings- og klimaministeren gentog sit svar om, at aftalens detaljer ikke var kendt endnu.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet ikke kunne støtte det reviderede forhandlingsoplæg. Der var for det første for mangelfuldt et grundlag at tage stilling på, og for det andet var det forkert at godkende et vejledende mål i stedet for et bindende. Fra dansk side burde man have arbejdet for et bindende mål. Resultatet var foruroligende. Det handlede om 12 års arbejde om energieffektivitet frem til 2030 – og hvad der skal til for at afbøde klimakrisen.

Jens Joel påpegede, at udvalget måtte forholde sig til, hvad der skete, hvis ministeren blev pålagt at stemme nej. Så ville den gamle aftale gælde, og den var klart værre end det, forhandlingerne var endt med.

Holger K. Nielsen mente, at aftalen var værre end den oprindelige, men problemet var, at udvalget blev bedt om at sige ja eller nej til noget færdigt, selv om dets rolle egentlig er at vejlede regeringen. Socialistisk Folkeparti måtte aflevere en grøn stemme, som i virkeligheden var blank.

Jens Joel spurgte, hvad der ville ske, hvis det blev et nej til det nuværende kompromis. Ville man så falde tilbage på det gældende niveau på 27 pct.?

Energi-, forsynings- og klimaministeren svarede, at der allerede var flertal for aftalen i EU, uanset hvordan regeringen stemte. Der var ikke i øjeblikket noget mål for 2030, for det var det, forhandlingerne drejede sig om. De 27 pct. var kun målet indtil 2020, men hvis aftalen teoretisk set faldt, ville der foreligge en ny situation, som Rådet var nødt til at forholde sig til.

Formanden håbede ikke, at udvalget igen ville blive sat i en lignende situation. Han tolkede ministerens tilkendegivelse sådan, at udvalget reelt kunne have fået en orientering om, at forhandlingerne bevægede sig i en retning, som gjorde, at det eksisterende forhandlingsmandat burde ændres. Det var taget ad notam, at ministeren selv anerkendte, at det kunne have været grebet an på en anden måde.

Han konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Alternativet havde ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 12.04